

PROGRAM CHRONIMY DZIECI

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem
i zapewnienia im bezpieczeństwa
w SOSW w Świebodzinie

Świebodzin maj 2016 r.

POLITYKA OCHRONY WYCHOWANKÓW PRZED KRZYWDZENIEM
ORAZ ZAPEWNIENIE IM BEZPIECZEŃSTWA
W SPECJALNYM OŚRODKU SZKOLNO – WYCHOWAWCZYM
IM. LECHA WIERUSZA W ŚWIEBODZINIE

Naczelną zasadą obowiązującą każdego pracownika SOSW jest podejmowanie działań dla dobra wychowanka, ochrona jego godności i poszanowanie praw. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników instytucji jakiegokolwiek formy przemocy wobec wychowanków Ośrodka.

Każdy pracownik SOSW zgodnie ze stanowiskiem pracy oraz ze swymi kompetencjami zobowiązany jest dbać o prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, zapewnić im bezpieczeństwo, działać dla ich dobra zgodnie z obowiązującym prawem, wewnętrznymi przepisami placówki oraz procedurami określonymi w niniejszym dokumencie

Rozdział I
Wyjaśnienie terminów

§ 1

1. Pracownikiem szkoły jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, a także osoby współpracujące z nauczycielami m.in. wolontariusze.
2. Wychowankami Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Świebodzinie są: wychowankowie przedszkola, uczniowie szkoły podstawowej, gimnazjum, szkoły zawodowej, szkoły przysposabiającej do pracy, wychowankowie zespołów rewalidacyjno – wychowawczych.
3. Dzieckiem w świetle polskiego prawa Dz.U.2015.0.2086 t.j. - Ustawa z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka jest każda istota ludzka od poczęcia do osiągnięcia pełnoletności.
4. Opiekunem wychowanka są jego przedstawiciele ustawowi - rodzice lub opiekun prawny, osoby uprawnione do jego reprezentowania lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu, w tym: rodzina zastępcza.
5. Zgoda opiekuna ucznia/wychowanka Ośrodka oznacza wyrażenie zgody, co najmniej jednego z opiekunów prawnych dziecka. W sytuacji braku porozumienia między opiekunami należy poinformować opiekunów o konieczności rozstrzygnięcia sprawy spornej przez sąd.
6. Przez krzywdzenie wychowanków należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka/młodzieży przez jakąkolwiek osobę – rówieśnika czy osobę dorosłą w tym pracownika szkoły lub jego opiekunów.

Krzywdzeniem jest:

- przemoc relacyjna – izolacja, wykluczanie z grupy,
- przemoc fizyczna - jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała, czego skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne,
- przemoc werbalna - to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie, wciąganie dziecka/młodzieży w konflikt osób dorosłych, manipulowanie,

-przemoc seksualna - to angażowanie wychowanka w aktywność seksualną przez jakąkolwiek inną osobę. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie, współżycie) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),

-zaniedbywanie - to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych wychowanków przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

7. Pod pojęciem cyberprzemocy należy rozumieć przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.
8. Danymi osobowymi wychowanków są informacje umożliwiające pełną identyfikację osoby.
9. Osobą odpowiedzialną za dostęp do informacji z Internetu jest pracownik wyznaczony przez dyrektora placówki, który sprawuje nadzór nad korzystaniem z sieci przewodowej i bezprzewodowej na terenie placówki przez uczniów, oraz odpowiada za bezpieczeństwo uczniów w Internecie.
10. Osobami odpowiedzialnymi za Politykę Ochrony Dzieci w SOSW są pracownicy wyznaczeni przez dyrektora placówki, którzy sprawują nadzór nad jej realizacją.
11. Zespół Interwencyjny - zespół powoływany przez dyrektora placówki w sytuacjach problemowych, wymagających szybkiej interwencji. W skład zespołu wchodzi: osoby odpowiedzialne za Politykę Ochrony Dzieci: pedagog, psycholog, nauczyciele uczący ucznia, dyrektor, pracownicy placówki.

Rozdział II

Działania podejmowane w sytuacji krzywdzenia wychowanka Ośrodka.

§ 1

Procedury postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia wychowanków przez pracowników szkoły.

1. Osoba, która zauważyła, że jakikolwiek wychowanek jest krzywdzony przez pracownika jest zobowiązana niezwłocznie powiadomić o tym dyrektora szkoły, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektora;
2. Dyrektor placówki rozpoznaje sytuację osobiście lub na jego polecenie pedagog lub psycholog, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z uczniem i ewentualnymi świadkami zdarzenia, z rozmowy zostaje sporządzona notatka służbowa;
3. Jeśli sprawę zgłosił rodzic, dyrektor lub wyznaczony przez niego pracownik szkoły rozmawia o zauważonej sytuacji z rodzicami pokrzywdzonego wychowanka;
4. Dyrektor szkoły, w obecności członka zespołu kierowniczego, prowadzi rozmowę z pracownikiem podejrzanym o krzywdzenie dziecka; z rozmowy sporządzona zostaje notatka zawierająca listę osób uczestniczących, przebieg rozmowy, wnioski i postanowienia;

5. W przypadku potwierdzenia podejrzenia, że fakt krzywdzenia miał miejsce, na wniosek dyrektora szkoły, właściwy organ wszczyna postępowanie zmierzające do ukarania pracownika karą porządkową lub dyscyplinarną.

§ 2

Procedury postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia wychowanków przez inne osoby dorosłe, w tym rodziców lub opiekunów prawnych dziecka.

Nauczyciel:

W przypadku uzyskania informacji, że wychowanek Ośrodka jest ofiarą przemocy w rodzinie, nauczyciel powinien sporządzić notatkę służbową i przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy /pedagogowi szkolnemu/ dyrektorowi szkoły.

Wychowawca:

1. Przeprowadza rozmowę z wychowankiem: buduje relację opartą na zaufaniu, wyjaśnia że przemoc to łamanie prawa, jest to sytuacja, która wymaga interwencji innych, zaufanych osób, np. lekarza lub pedagoga/psychologa szkolnego. Informuje również o konieczności kontaktu z rodzicami, gwarantując wychowankowi bezpieczeństwo. Wychowawca sprawę wychowanka nie komunikującego się werbalnie zgłasza do rozpatrzenia przez zespół wychowawczy.
2. Nawiązuje pilnie kontakt z rodzicami (jednym z rodziców) lub opiekunami prawnymi, informuje o stanie wychowanka np. konieczności przebadania go przez lekarza oraz o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy.
3. Sporządza notatkę opisującą: wygląd wychowanka, dolegliwości, uzyskane informacje oraz podjęte przez siebie działania.
4. W dalszej pracy wychowawczej wspiera wychowanka, dba o prawidłową integrację z zespołem klasowym, tworzy atmosferę bezpieczeństwa i pełnej akceptacji.
5. Systematycznie współpracuje z rodzicami, pedagogiem szkolnym i nauczycielami uczącymi wychowanka.

§ 3

Działania pedagoga szkolnego we współpracy z nauczycielami i specjalistami (z zespołem wychowawczym) pracującymi z wychowankiem:

W przypadku stwierdzenia, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji karnej wobec rodziny i izolowania od niej wychowanka oraz, że możliwa jest współpraca z rodzicami:

1. Pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia na zebranie Zespołu wychowawczego.
2. W ramach pracy Zespołu Wychowawczego zawiera z rodzicami kontrakt o współpracy na rzecz poprawy sytuacji wychowanka i rodziny.

3. Jeśli sytuacja jest jednorazowa i niezagrażająca dobru wychowanka, w przypadku braku faktów potwierdzających krzywdzenie długotrwałe zaleca się rodzicom lub opiekunom prawnym skorzystanie z profesjonalnej pomocy w postaci kontaktu ze specjalistami w Ośrodku lub w placówce pozaszkolnej (psycholog Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Fundacja Dzieci Niczyje).
4. Podejmuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny w kierunku:
  - wzmocnienia wychowanka, udzielenia mu wsparcia w sytuacji kryzysowej i traumatycznej poprzez zapewnienie mu pomocy psychologiczno- pedagogicznej na terenie szkoły,
  - wspierania rodziny poprzez kierowanie do instytucji oferujących np. poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych,
  - pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez zastosowanie procedur mediacyjnych bądź kierowanie do mediatorów,
  - zabezpieczenia socjalnego poprzez kierowanie do instytucji oferujących: poradnictwo i warsztaty w zakresie metod poszukiwania pracy, zorganizowania pomocy finansowej, rzeczowej, ciepłego posiłku w szkole itp.
5. Upoważniony przez dyrektora szkoły wypełnia „Niebieską Kartę Część A” wszczynając tym samym procedurę „Niebieskiej Karty”.
6. Berze czynny udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego, który stworzy zintegrowaną strategię pomocy, monitoruje sytuację wychowanka i rodziny.
7. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę pedagog szkolny upoważniony przez dyrektora szkoły składa niezwłocznie zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na Policję, do Prokuratury lub wnioszek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

§ 4

W przypadku zdiagnozowania bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia wychowanka:

1. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstw dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego pedagog szkolny powiadamia Policję, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego oraz Prokuraturę Rejonową o popełnieniu przestępstwa. Równoległe powiadamia pracownika socjalnego OPS-u w rejonie zamieszkania rodziny.
2. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji wskazanych w punkcie poprzedzającym instytucji.
3. Z przebiegu interwencji, osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły sporządza kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszej Polityki. Kartę załącza się do dokumentacji szkolnej wychowanka.
4. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych posiadły wiedzę na temat krzywdzenia wychowanka, są zobowiązane do zachowania wszystkich informacji w tajemnicy wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział III

Zasady ochrony danych osobowych wychowanka.

§ 1

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych.
2. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczania danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe wychowanka są udostępniane wyłącznie za zgodą dyrektora szkoły osobom i podmiotom uprawnionym.
4. Pracownik szkoły może wykorzystać informacje o wychowanku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości wychowanka oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikację.

§ 2

1. Pracownik szkoły nie ma prawa udostępniać przedstawicielom mediów informacji o wychowanku ani jego opiece.
2. Pracownik szkoły, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem wychowanka i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku uzyskania takiej zgody, pracownik szkoły podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna wychowanka.
3. Pracownik szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z wychowankami.
4. Pracownik szkoły nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie wychowanka lub jego opiekunów. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik szkoły jest przeświadczony, iż jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
5. Dyrektor szkoły oraz pracownik szkoły wyłącznie za zgodą dyrektora, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może wypowiedzieć się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie wychowanka lub jego opiekuna – po wyrażeniu pisemnej zgody przez opiekuna wychowanka.
6. W celu realizacji materiału medialnego można udostępnić mediom wybrane pomieszczenia instytucji. Decyzję taką podejmuje dyrektor szkoły.
7. Dyrektor szkoły, podejmując decyzję, o której mowa w punkcie poprzedzającym, poleca przygotować wybrane pomieszczenie w celu realizacji materiału medialnego w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie szkoły innych dzieci.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku wychowanków Ośrodka.

§ 1

1. W celu ochrony wizerunku wychowanka w SOSW do umieszczenia zdjęcia wychowanka w gablocie, na tablicy informacyjnej lub stronie internetowej SOSW potrzebne jest pisemna zgoda jego rodziców/opiekunów prawnych.
2. Wszyscy pracownicy szkoły oraz osoby postronne uczestniczące w uroczystościach szkolnych, klasowych itp., utrwalające wizerunek wychowanków na nośnikach typu - aparat fotograficzny, kamera, telefon komórkowy itp., są zobowiązane do uzyskania zgody osób utrwalanych lub, w przypadku, gdy fotografowana jest osoba małoletnia, rodziców/opiekunów prawnych.
3. Zdjęcia wykonane przez osoby, które nie są pracownikami szkoły można rozpowszechniać wyłącznie w porozumieniu i za zgodą osoby fotografowanej lub jej opiekuna prawnego.
4. Zasady korzystania z telefonów komórkowych na terenie szkoły określa Statut Ośrodka.
5. W przypadku wycofania zgody na publikowanie wizerunku, należy niezwłocznie usunąć wizerunek wychowanka ze wskazanego miejsca.
6. Jeżeli wizerunek wychowanka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku wychowanka nie jest wymagana.

Rozdział V

Zasady dostępu uczniów SOSW do Internetu.

§ 1

Zasady dostępu uczniów do Internetu

1. Na terenie Ośrodka oraz Grup Wychowawczych wychowankowie mogą korzystać z komputera wyłącznie w obecności osoby dorosłej.
2. Komputery muszą posiadać właściwe zabezpieczenia - oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe, chroniące przed niebezpiecznymi treściami. Za zapewnienie tych zabezpieczeń odpowiedzialny jest dyrektor SOSW.
3. Zajęcia realizowane w klasach z wykorzystaniem komputera powinny być zgodne z przyjętymi zasadami bezpieczeństwa.
4. W sytuacji złamania przez wychowanka obowiązujących zasad wychowawca informuje o niewłaściwym zachowaniu ucznia jego rodziców lub opiekunów prawnych. Jeśli niewłaściwe zachowanie ucznia powtarza się, wychowawca informuje o tym pedagoga szkolnego, który prowadzi, w obecności nauczyciela, rozmowę z wychowankiem i jego rodzicem/opiekunem prawnym.
5. W sytuacji uzyskania informacji o cyberprzemocy należy stosować odrębną procedurę określoną poniżej:

§ 2

W przypadku uzyskania od ucznia informacji o cyberprzemocy - Internet, telefon komórkowy.

1. Wychowawca klasy powinien poinformować o zdarzeniu dyrektora szkoły oraz porozumieć się z rodzicami wychowanka i poinformować ich, do kogo mogą zwrócić się o pomoc:
  - w przypadku stron pornograficznych, lub innych nielegalnych treści, takich jak rasizm, ksenofobia należy zgłosić je poprzez stronę www.dyzurnet.pl lub infolinię 0 801 615 005
  - zagrożenie w sieci należy zgłosić www.helpline.org.pl

§ 3

Procedura reagowania wobec sprawcy cyberprzemocy:

1. 1.Ustalenie okoliczności zdarzenia i zabezpieczenie dowodów przez wychowawcę, pedagoga szkolnego.
2. 2.Poinformowanie Dyrektora Ośrodka.
3. 3.Powiadomienie przez wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego rodziców/opiekunów prawnych wychowanków uczestniczących w zdarzeniu.
4. 4.Gdy sprawca jest nieznany - przerwanie cyberprzemocy - zawiadomienie administratora serwisu, powiadomienie Policji.
5. 5.Gdy sprawcą jest uczeń szkoły - powiadomienie przez wychowawcę rodziców lub opiekuna prawnego sprawcy.
6. 6.Zastosowanie konsekwencji regulaminowych wynikających ze Statutu Szkoły np. powiadomienie Policji w przypadku, gdy doszło do przemocy na terenie Ośrodka.
7. 7.Zobowiązanie ucznia do zaprzestania takiego postępowania.
8. 8.Zapewnienie sprawcy pomocy psychologicznej na terenie Ośrodka bądź na terenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej współpracującej ze szkołą.
9. 9.Rozmowy wychowawczo-wspierające z uczniem z częstotliwością ustaloną przez specjalistów- pedagoga/psychologa.

§ 4

Procedura reagowania wobec ofiary cyberprzemocy, jeśli zdarzenie zostało zgłoszone do wychowawcy klasy

1. Rozmowa wychowawcy z ofiarą cyberprzemocy - ustalenie okoliczności zdarzenia i zabezpieczenie dowodów.
2. Powiadomienie Dyrektora Ośrodka.

3. Poinformowanie rodziców poszkodowanego wychowanka o zdarzeniu, o działaniach szkoły, porada, pomoc - wskazanie możliwości złożenia zawiadomienia do Komendy Rejonowej Policji .
4. Jeśli cyberprzemoc miała miejsce na terenie szkoły Dyrektor Ośrodka lub wyznaczone przez niego osoby mają obowiązek powiadomić o zdarzeniu Komendę Rejonową Policji.
5. Zapewnienie pomocy psychologicznej poszkodowanemu wychowankowi.
6. Objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną ucznia - rozmowy z pedagogiem / psychologiem z częstotliwością zależną od indywidualnych potrzeb wychowanka.
7. Działania szkoły zarówno w stosunku do ofiary i sprawcy przemocy toczą się, w miarę możliwości, jednocześnie.

Rozdział VI

Monitoring stosowania Polityki

§ 1

1. Dyrektor SOSW w Świebodzinie wyznacza osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji niniejszej Polityki w szkole.
2. Osoby wyznaczone przez Dyrektora Ośrodka przeprowadzają na podstawie obserwacji, prowadzonych rozmów i dokumentacji, rozpoznanie poziomu realizacji „Polityki ochrony wychowanków” oraz sporządzają na koniec roku szkolnego raport, który prezentują Radzie Pedagogicznej przekazują Dyrektorowi Ośrodka.
3. W miarę potrzeb Dyrektor wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły nowe jej brzmienie.

Rozdział V

§ 1

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie Polityki następuje poprzez zaprezentowanie go na radzie Pedagogicznej dla pracowników dydaktycznych oraz Dyrektor Ośrodka zapoznaje z tekstem Polityki pozostałych pracowników szkoły.